

КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА

КРИТЕРИЈУМИ ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ ЗА НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ:

ФИЛОЗОФИЈА

КРИТЕРИЈУМИ ЗА ПРОЦЕЊИВАЊЕ НАПРЕДОВАЊА И ОЦЕЊИВАЊЕ ПОСТИГНУЋА

Актив филозофије Гимназије „Стеван Пузић“ у Руми

Критеријум је објективна мера на основу које се процењује успешност ученика у остваривању образовних исхода и развијању компетенција.

Критеријуми су дефинисани тако да укључују и елементе општих и међупредметних компетенција и усаглашавају се са исходима предмета и модула.

Критеријуми оцењивања ученика 4. разреда

Основна сврха оцењивања је да унапређује квалитет процеса учења. Оцењивање је саставни део процеса наставе и учења којим се стално прати остваривање прописаних циљева, исхода, стандарда постигнућа ученика и стандарда квалификација, као и напредовања ученика у развијању компетенција у току савладавања школског програма. Оцењивање је континуирана педагошка активност којом се код ученика развија активан однос према учењу, подстиче мотивација за учење, развијају радне навике, а ученик се оспособљава за објективну процену сопствених постигнућа и постигнућа других ученика, при чему развија одређени систем вредности. Оцењивањем се обезбеђује поштовање општих принципа система образовања и васпитања утврђених законом којим се уређују основе система образовања и васпитања (у даљем тексту: Закон). Како би се омогућила ефикасност учења, наставник се руководи следећим принципима при оцењивању: 1) поузданост: означава усаглашеност оцене са утврђеним, јавним и прецизним критеријумима оцењивања; 2) ваљаност: оцена исказује ефекте учења (оствареност исхода, ангажовање и напредовање ученика); 3) разноврсност начина оцењивања: избор одговарајућих и примена различитих метода и техника оцењивања како би се осигурала ваљаност, поузданост и објективност оцена; 4) редовност и благовременост оцењивања, обезбеђује континуитет у информисању ученика о њиховој ефикасности у процесу учења и ефекат оцене на даљи процес учења; 5) оцењивање без дискриминације и издвајања по било ком основу; 6) уважавање индивидуалних разлика, образовних потреба, узраста, претходних постигнућа ученика.

Оцену **одличан (5)** добија ученик који је у стању да: примењује знања, укључујући и методолошка, у сложеним и непознатим ситуацијама; самостално и на креативан начин објашњава и критички разматра сложене садржинске целине и информације; процењује вредност теорија, идеја и ставова; бира, повезује и вреднује различите врсте и изворе података; формулише претпоставке, проверава их и аргументује решења, ставове и одлуке; изражава се на различите начине (усмено, писано, и др.), укључујући и коришћење информационих технологија и прилагођава комуникацију и начин презентације различитим контекстима; доприноси групном раду продукцијом идеја, иницира и организује поделу улога и задатака; уважава мишљења других чланова групе и помаже им у реализацији њихових задатака, посебно у ситуацији „застоја“ у групном раду; фокусиран је на заједнички циљ групног рада и преузима одговорност за реализацију продуката у задатом временском оквиру; утврђује приоритете и ризике и на основу тога планира и организује краткорочне и дугорочне активности и одређује потребно време и ресурсе; континуирано показује

заинтересованост и одговорност према сопственом процесу учења, уважава препоруке за напредовање и реализује их.

Оцену **врло добар (4)** добија ученик који је у стању да: логички организује и самостално тумачи сложене садржинске целине и информације; повезује садржаје и концепте из различитих области са ситуацијама из живота; пореди и разврстава различите врсте података према више критеријума истовремено; заузима ставове на основу сопствених тумачења и аргумената; изражава се на различите начине (усмено, писано, графички, практично, ликовно и др.), укључујући и коришћење информационих технологија и прилагођава комуникацију задатим контекстима; континуирано показује заинтересованост за сопствени процес учења, уважава препоруке за напредовање и углавном их реализује.

Оцену **добар (3)** добија ученик који је у стању да: разуме и самостално објашњава основне појмове и везе између њих; уме да формулише своје ставове, процене и одлуке и објасни начин како је дошао до њих; уме јасно да исказе одређени садржај у складу са захтевом и на одговарајући начин (усмено, писмено и др.), укључујући коришћење информационих технологија; извршава додељене задатке у складу с циљевима, очекиваним продуктима и планираном динамиком рада у групи; уважава чланове тима и различитост идеја; показује заинтересованост за сопствени процес учења, уважава препоруке за напредовање и делимично их реализује.

Оцену **довољан (2)** добија ученик који је у стању да: познаје и разуме кључне појмове и информације и повезује их на основу задатог критеријума; усвојио је одговарајућу терминологију; закључује директно на основу поређења и аналогije са конкретним примером; способен је да се определи и исказе став; уз инструкције извршава рутинске радне задатке према стандардизованој процедури, користећи прибор и алате у складу са захтевима безбедности и очувања здравља и околине; извршава додељене задатке искључиво на захтев и уз подршку осталих чланова групе; уважава чланове тима и различитост идеја; повремено показује заинтересованост за сопствени процес учења, а препоруке за напредовање реализује уз стално праћење.

Оцену **недовољан (1)** добија ученик који не испуњава критеријуме за оцену довољан (2) и не показује заинтересованост за сопствени процес учења, нити напредак.

**Предметни професор
Софија Манојловић**

КРИТЕРИЈУМИ ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ ЗА НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ:

ИСТОРИЈА

КРИТЕРИЈУМИ ЗА ПРОЦЕЊИВАЊЕ НАПРЕДОВАЊА И ОЦЕЊИВАЊЕ ПОСТИГНУЋА

Актив историје Гимназије „Стеван Пузић“ у Руми

Оцењивање ученика је формативно и сумативно.

Формативно оцењивање је увек део сумативног оцењивања, тј. формативна оцена је увек саставни део сумативне оцене.

Формативно оцењивање подразумева праћење рада ученика, његову одговорност према учењу и извршавању задатака који нису део усмене, или писмене провере знања.

Подразумева се да ће током године ученици:

- имати домаће задатке (индивидуални рад) за који се добија слаба оцена ако нема три домаћа задатка
- имати ПП презентације (индивидуални, или групни рад) на основу које се види ангажованост и труд ученика
- узимати учешће у разним другим активностима (зидне новине, уређење кабинета, учешће у обележавању важних датума...) на основу којих предметни професор може да формира мишљење о раду и ангажовању ученика
- формативна оцена може бити само једна у тромесечју када се на основу ње и сумативних оцена изводи закључна оцена

Сумативно оцењивање подразумева оцену добијену на основу усмене, или писмене (тест) провере знања.

Код усменог одговарања основне смернице за сумативну оцену су постигнућа ученика на основу прописаних стандарда.

Код писмене провере знања (теста), поред тога што су тестови састављени од питања која обухватају све нивое знања, води се рачуна и о томе да при оцењивању број тачних одговора мора бити 50% од укупног броја одговора.

У току једног тромесечја мора бити бар једна сумативна оцена.

**Предметни професори:
Борислав Брадић и Бранислава Коњевић**

КРИТЕРИЈУМИ ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ ЗА НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ:

МУЗИЧКА КУЛТУРА

КРИТЕРИЈУМИ ЗА ПРОЦЕЊИВАЊЕ НАПРЕДОВАЊА И ОЦЕЊИВАЊЕ ПОСТИГНУЋА

Актив музичке културе Гимназије „Стеван Пузић“ у Руми

У настави се користи општи правилник о оцењивању ученика у средњој школи. Што се предмета Музичка култура тиче оцењивање може бити формативно и сумативно и спроводи се у континуитету.

Сумативно се изводи најмање 2 пута у полугодишту.

Оцењивање се врши путем тестова (до 15 минута) који обухватају препознавање слушаних дела уметничке музике и теоретска питања или путем усмених одговора, реферата, презентација и активности на часу. Ако су ученици одсутни са часа када се ради тест, праве презентацију (реферат) за оцену. Поправљање оцена се остварује изразом реферата или одговарањем.

Пре теста буде припрема за тест.

Образложење оцена:

Довољан (2): познаје и разуме кључне појмове и информације; усвојио је одговарајућу терминологију; објашњења даје површно уз помоћ наставника; знања ретко повезује са другим предметима сличног садржаја, као и претходним знањима из истог предмета или знањима и искуствима из свакодневног живота

Добар (3): коректно учествује и ангажује се у различитим облицима наставе; уме јасно да искаже одређени садржај у складу са захтевом и на одговарајући начин; уз мању помоћ наставника повезује теоријска знања и објашњења са практичним искуствима; на часу је понекад активан

Врло добар (4): сложеније задатке изводи и објашњава углавном самостално уз малу помоћ наставника; теоријска знања повезује са другим предметима сличног садржаја, као и претходним знањима из истог предмета или знањима и искуствима из свакодневног живота; на часу је активан и показује интересовање за предмет

Одличан (5): све сложеније задатке и проблемске ситуације решава самостално и са разумевањем их тумачи; има развијено критичко и хипотетичко размишљање и у складу са тим доноси закључке и изражава ставове; теоријска знања повезује са другим предметима сличног садржаја, као и претходним знањима из истог предмета или знањима и искуствима из свакодневног живота; радо се ангажује у ваннаставним активностима

Предметни професор:

Тина Проданов

КРИТЕРИЈУМИ ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ ЗА НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ:

ЛИКОВНА КУЛТУРА

КРИТЕРИЈУМИ ЗА ПРОЦЕЊИВАЊЕ НАПРЕДОВАЊА И ОЦЕЊИВАЊЕ ПОСТИГНУЋА

Актив ликовне културе Гимназије „Стеван Пузић“ у Руми

Примарни циљ ликовног образовања је развој стваралачких способности, креативности, визуелне перцепције и естетских критеријума ученика.

Оцењивање из обавезног предмета ликовна култура, обавља се полазећи од ученикових способности, степена спретности и умешности (када су практични радови у питању). Уколико ученик нема развијене посебне способности, приликом оцењивања узима се у обзир индивидуално напредовање у односу на сопствена претходна постигнућа и могућности, а нарочито се узима у обзир ангажовање ученика у наставном процесу.

Критеријуми оцењивања су дефинисани у односу на врсту, обим и ниво умећа, вештина и усвојених знања прописаних наставним планом и програмом за предмет и разред, и уз поштовање Правилника о оцењивању ученика у средњем образовању и васпитању.

На почетку школске године наставник обавештава ученика о прописаним циљевима и исходима учења. Ученици на часовима усмено добијају повратну информацију о напредовању и учењу, а родитељи ће добити повратну информацију о активности ученика у виду коментара у ес дневнику.

Праћење развоја и напредовања ученика у достизању исхода, као и напредовање у развијању компетенција у току школске године обавља се формативним и сумативним оцењивањем (односно описно и бројчано).

Формативно оцењивање је заступљено код писања есеја, естетских анализа радова, коришћења електронске поште / гугл учионице, презентација и истраживачких задатака рађених у пару (уколико није другачије наглашено). Садржи повратну информацију и препоруке за напредовање. Евидентира се у педагошку документацију / есдневник (у рубрици - активности).

Сумативно оцењивање - јесте вредновање постигнућа ученика на крају програмске целине, модула или за класификациони период из предмета ликовне културе. Оцене добијене сумативним оцењивањем су, по правилу, бројчане и уносе се у есдневник, а могу бити унете и у педагошку документацију. Приликом сумативног оцењивања узима се у обзир индивидуално напредовање у односу на сопствена претходна постигнућа, могућности и ангажовање ученика у наставном процесу.

Оцењивање се остварује применом различитих метода и техника, које наставник бира у складу с критеријумима оцењивања и прилагођава потребама и развојним специфичностима ученика.

Ученици добијају бројчану оцену за практичне радове (ликовне радове) и након усмене/писмене провере знања (одговарање/тестови из области историје уметности).

ПРАКТИЧАН РАД представља ликовни рад ученика у различитим техникама визуелних уметности. На једном практичном раду се реализује један или више ликовних задатака предвиђених планом и програмом.

Сваки ликовни рад оцењује се једном оценом у коју улази:

- 1) Однос према раду (заинтересованост и посвећености; да ли је ученик припремљен за час; одговорно користи материјал, прибор и алатке; одржава прибор и радни простор; потписује радове...)
- 2) Праћење постављених задатака (разуме задатак, појмове, концепт, визуелне информације, раздваја битно од небитног; повезује и пореди познате и нове информације, догађаје, идеје, ликовна дела)
- 3) оствареност циљева
- 4) маштовитост и оригиналност у изради рада.

ЛИКОВНИ РАД се оцењује бројчаном оценом од 1 до 5.

Оцена одличан (5) – рад је комплетно завршен, предвиђени задатак је остварен у потпуности (оствареност исхода, маштовитост, оригиналност, труд, богати ликовни језик...), ученик високом спретношћу прати и примењује одређене технике рада.

Облик и карактер предмета су приказани без грешке, а цртеж поседује квалитетну линију и естетски утисак.

Оцена врло добар (4) - ученик у току цртања је савладао компоновање елемената у простору без грешке, а карактер предмета је препознатљив.

Оцена добар (3) - ученик у току цртања је савладао компоновање елемената у простору.

Потребно је да пропорције у цртежу постоје и да карактер предмета буде приближан оригиналу.

Оцена довољан (2) - рад није довршен, не показује оригиналност (ослања се на постојећа дела), на цртежу се налазе сви задати елементи, а пропорције и облици су задовољавајући.

Оцена недовољан (1)- ученик нема рад, ни прибор, а био је присутан на часу, одбија да изврши задатак упркос подстицају од стране наставника, не жели да ради са школским прибором, не показује заинтересованост за сопствени процес учења нити напредак.

УСМЕНО ОДГОВАРАЊЕ се оцењује бројчаном оценом од 1 до 5.

Оцену недовољан (1) добија ученик који није у стању да препозна градиво лекција (ни на нивоу репродукције).

Оцену довољан (2) добија ученик који је у стању да препознаје градиво лекција и уме да искаже појединости у оквиру одређеног садржаја које су ученици прешли.

Оцену добар (3) добија ученик који је у стању да препознаје, разуме и самостално објашњава основне појмове у оквиру одређеног садржаја из градива лекција које су ученици прешли.

Оцену врло добар (4) добија ученик који је у стању да разуме и самостално објашњава сложене појмове у оквиру одређеног садржаја из градива лекција које су ученици прешли и да заузима ставове на основу сопствених тумачења.

Оцену одличан (5) добија ученик који је у стању да разуме и самостално објашњава и критички разматра сложене садржинске целине из градива лекција које су ученици прешли у првом и другом полугодишту, да примењује знања у сложеним и непознатим ситуацијама.

ПИСАНЕ ПРОВЕРЕ (тестови) се оцењују према следећем критеријуму:

0 - 50% тачних одговора - оцена је 1

51 - 63% тачних одговора - оцена је 2

64 до 75 % тачних одговора - оцена је 3

76 – 87 % тачних одговора - оцена је 4

88 – 100 % тачних одговора оцена је 5

ИНИЦИЈАЛНИ ТЕСТ - обавља се на почетку школске године (за ученике 2, 3 и 4. разреда), у првој или другој недељи. Наставник процењује претходна постигнућа ученика у оквиру одређене области, која су од значаја за предмет. Резултат иницијалног процењивања не оцењује се и служи за планирање рада наставника и даље праћење напредовања ученика.

Сваку оцену је могуће поправити. Приликом оцењивања ученици добијају објашњење зашто су оцењени одређеном оценом и сугестију како оцену могу поправити.

На часовима наставник води евиденцију о сваком ученику да ли има потребан прибор, његовом ангажовању и постигнућима.

Ученици се награђују одличном оценом за учешће на ликовним конкурсима. За три минуса (код недоношења прибора/ блока или нереализације домаћих задатака) ученик добија слабу оцену (1).

Што се тиче праћења напредовања ученика, треба имати у виду да су се до сада као најефикаснији вид подршке напредовању ученика показали савети које наставник даје у току практичног рада, као и питања која наводе ученике на промишљање и развијање идеја. Други вид ефикасне подршке је одељењска изложба (по завршетку задатка) на којој су заступљени сви радови ученика. Поређењем свих решења истог ликовног проблема ученици ефикасно уче на разликама и умеју да процене сопствени напредак.

Закључна оцена је бројчана и утврђује се на основу свих оцена од почетка школске године и сагледавања развоја, напредовања и ангажовања ученика и прикупљених података у педагошкој документацији наставника.

Предметни професор:
Анђелка Стојаковић

КРИТЕРИЈУМИ ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ ЗА НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ:

УМЕТНОСТ И ДИЗАЈН

КРИТЕРИЈУМИ ЗА ПРОЦЕЊИВАЊЕ НАПРЕДОВАЊА И ОЦЕЊИВАЊЕ ПОСТИГНУЋА

Актив за уметност и дизајн Гимназије „Стеван Пузић“ у Руми

Часови се реализују кроз истраживачке и пројектне задатке. Консултација и додатна мотивација се обавља у школи, или преко гугл учионице. Обрађује се по минимум две наставне јединице у полугодишту (кроз теоријски и практичан задатак).

Наставник поставља јасне критеријуме и редовно информише ученике о циљевима часа/активностима и о томе шта се од њих очекује.

Елементи за праћење напредовања ученика су:

1. напредовање у комуникацији (у визуелном, вербалном и писаном изражавању)
2. напредовање у раду са подацима (визуелним, текстуалним и аудиовизуелним)
3. напредовање у развијању и примени идеја
4. напредовање у развијању позитивних ставова.

**Предметни професор:
Анђелка Стојаковић**

КРИТЕРИЈУМИ ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ ЗА НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ:

МАТЕМАТИКА

КРИТЕРИЈУМИ ЗА ПРОЦЕЊИВАЊЕ НАПРЕДОВАЊА И ОЦЕЊИВАЊЕ ПОСТИГНУЋА

Актив математике Гимназије „ Стеван Пузић “ у Руми

Елементи оцењивања из математике су:

- усвојеност образовних садржаја;
- примена знања;
- активност ученика.

Ученик у току школске године може добити оцене на основу:

- писмених провера знања
- контролних вежби и писмених задатака;
- усменог испитивања;
- активности на часу;
- домаћих задатака;
- семинарских радова.

Писмене провере знања, осим петнаестоминутних провера, се најављују ученицима и одржавају према унапред утврђеном распореду. Писмени задаци се реализују као двочасовне писмене провере у средњој школи.

Контролне вежбе се реализују као једночасовне или двочасовне писмене провере знања. Број контролних вежби у току школске године зависи од недељног фонда часова наставног предмета.

Ученик који на писменој провери оствари бар 90% од укупног броја поена не може бити оцењен оценом мањом од 5.

Ученик који на писменој провери оствари бар 70% од укупног броја поена не може бити оцењен оценом мањом од 4.

Ученик који на писменој провери оствари бар 55% од укупног броја поена не може бити оцењен оценом мањом од 3.

Ученик који на писменој провери оствари бар 40% од укупног броја поена не може бити оцењен оценом мањом од 2.

**Предметни професор:
Смиљана Јокић**

КРИТЕРИЈУМИ ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ ЗА НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ:

РАЧУНАСТВО И ИНФОРМАТИКА

КРИТЕРИЈУМИ ЗА ПРОЦЕЊИВАЊЕ НАПРЕДОВАЊА И ОЦЕЊИВАЊЕ ПОСТИГНУЋА

Актив информатике Гимназије „Стеван Пузић“ у Руми

Критеријуми су урађени на основу Правилника о оцењивању ученика у средњем образовању и васпитању. („Сл. Гласник РС“, бр. 95/2022)

Овим се утврђују начин, поступак и критеријуми оцењивања успеха из предмета рачунарство и информатика у Гимназији „Стеван Пузић“ у Руми.

Сврха и принципи оцењивања

Основна сврха оцењивања је да унапређује квалитет процеса учења.

Оцењивање је саставни део процеса наставе и учења којим се стално прати остваривање прописаних циљева, исхода, стандарда постигнућа ученика и стандарда квалификација, као и напредовања ученика у развијању компетенција у току савладавања школског програма.

Оцењивање је континуирана педагошка активност којом се код ученика развија активан однос према учењу, подстиче мотивација за учење, развијају радне навике, а ученик се оспособљава за објективну процену сопствених постигнућа и постигнућа других ученика, при чему развија одређени систем вредности.

Оцењивањем се обезбеђује поштовање општих принципа система образовања и васпитања утврђених законом којим се уређују основе система образовања и васпитања (у даљем тексту: Закон).

Како би се омогућила ефикасност учења, руководимо се следећим принципима при оцењивању:

- 1) поузданост: означава усаглашеност оцене са утврђеним, јавним и прецизним критеријумима оцењивања;
 - 2) ваљаност: оцена исказује ефекте учења (оствареност исхода, ангажовање и напредовање ученика);
 - 3) разноврсност начина оцењивања: избор одговарајућих и примена различитих метода и техника оцењивања како би се осигурала ваљаност, поузданост и објективност оцена;
 - 4) редовност и благовременост оцењивања, обезбеђује континуитет у информисању ученика о њиховој ефикасности у процесу учења и ефекат оцене на даљи процес учења;
 - 5) оцењивање без дискриминације и издвајања по било ком основу;
 - 6) уважавање индивидуалних разлика, образовних потреба, узраста, претходних постигнућа ученика.
- Применом принципа из ст. 4. и 5. овог правилника, наставник обезбеђује да оцена буде објективан показатељ постигнућа ученика.

Предмет и врсте оцењивања

Оцена је описна и бројчана.

Праћење развоја и напредовања ученика у достизању исхода и стандарда постигнућа, као и напредовање у развијању компетенција у току школске године обавља се формативним и сумативним оцењивањем.

Формативно оцењивање у смислу овог правилника, јесте редовно и планско прикупљање релевантних података о напредовању ученика, постизању прописаних исхода и циљева и постигнутом степену развоја компетенција ученика.

Саставни је део процеса наставе и учења и садржи повратну информацију наставнику за даље креирање процеса учења и препоруке ученику за даље напредовање и евидентира се у педагошкој документацији наставника.

На основу података прикупљених формативним оцењивањем могу се извести оцене које се уносе у књигу евиденције о образовно-васпитном раду (у даљем тексту: дневник рада), у складу са критеријумима прописаним правилником.

Под подацима, подразумевају се подаци о знањима, вештинама, ангажовању, самосталности и одговорности према раду, а у складу са школским програмом.

Сумативно оцењивање јесте вредновање постигнућа ученика на крају програмске целине, модула или за класификациони период из предмета и владања. Оцене добијене сумативним оцењивањем су, по правилу, бројчане и уносе се у дневник рада, а могу бити унете и у педагошку документацију.

Формативно и сумативно оцењивање део су јединственог процеса оцењивања заснованог на унапред утврђеним критеријумима.

Оцена

Оцена представља објективну и поуздану меру остварености прописаних циљева, исхода учења, стандарда постигнућа и развијених компетенција, као и напредовања и развоја ученика и показатељ је квалитета и ефикасности заједничког рада наставника, ученика и школе у целини.

Оцена је јавна и саопштава се ученику одмах по спроведеном поступку оцењивања, са образложењем.

Оценом се изражава:

- 1) оствареност циљева и прописаних, односно прилагођених стандарда постигнућа, достизање исхода и степена развијености компетенција у току савладавања програма предмета;
- 2) ангажовање ученика у настави;
- 3) напредовање у односу на претходни период;
- 4) препорука за даље напредовање ученика.

Оствареност циљева и прописаних, односно прилагођених стандарда постигнућа, достизање исхода и развијање компетенција у току савладавања програма предмета процењује се на основу: овладаности појмовном структуром и терминологијом; разумевања, примене и вредновања научених поступака и процедура и решавања проблема; рада са подацима и информацијама; интерпретирања, закључивања и доношења одлука; вештина комуникације и изражавања у различитим формама; овладаности моторичким вештинама; извођења радних задатака.

Ангажовање ученика обухвата: активно учествовање у настави, одговоран однос према постављеним задацима, сарадњу са другима и показано интересовање и спремност за учење и напредовање.

Напредовање у односу на претходни период исказује се оценом, чиме се уважава остварена разлика у достизању критеријума постигнућа.

Препорука за даље напредовање ученика јасно указује ученику на то шта треба да побољша у наредном периоду и саставни је део повратне информације уз оцену.

Бројчане оцене су: одличан (5), врло добар (4), добар (3), довољан (2) и недовољан (1).

Ученику се не може умањити оцена из предмета због односа ученика према ваннаставним активностима или непримереног понашања у школи.

Критеријуми бројчаног оцењивања

Критеријум је објективна мера на основу које се процењује успешност ученика у остваривању образовних исхода и развијању компетенција. Критеријуми су дефинисани тако да укључују и елементе општих и међупредметних компетенција и усаглашавају се са исходима предмета и модула.

Оцену одличан (5) добија ученик који је у стању да:

- 1) примењује знања, укључујући и методолошка, у сложеним и непознатим ситуацијама; самостално и на креативан начин објашњава и критички разматра сложене садржинске целине и информације; процењује вредност теорија, идеја и ставова;
- 2) бира, повезује и вреднује различите врсте и изворе података;
- 3) формулише претпоставке, проверава их и аргументује решења, ставове и одлуке;
- 4) решава проблеме који имају и више решења, вреднује и образлаже решења и примењене поступке;
- 5) изражава се на различите начине (усмено, писано, графички, практично, ликовно и др.), укључујући и коришћење информационих технологија и прилагођава комуникацију и начин презентације различитим контекстима;
- 6) влада моторичким вештинама које захтевају сложеније склопове покрета, брзину и висок степен координације; влада моторичким вештинама тако што комбинује, реорганизује склопове покрета и прилагођава их специфичним захтевима и ситуацијама тако да дела ефикасно;

7) самостално извршава сложене радне задатке поштујући стандардизовану процедуру, захтеве безбедности и очувања околине, показује иницијативу и прилагођава извођење, начин рада и средства новим ситуацијама;

8) доприноси групном раду продукцијом идеја, иницира и организује поделу улога и задатака; уважава мишљења других чланова групе и помаже им у реализацији њихових задатака, посебно у ситуацији "застоја" у групном раду; фокусиран је на заједнички циљ групног рада и преузима одговорност за реализацију продукта у задатом временском оквиру;

9) утврђује приоритете и ризике и на основу тога планира и организује краткорочне и дугорочне активности и одређује потребно време и ресурсе;

10) континуирано показује заинтересованост и одговорност према сопственом процесу учења, уважава препоруке за напредовање и реализује их.

Оцену врло добар (4) добија ученик који је у стању да:

1) логички организује и самостално тумачи сложене садржинске целине и информације;

2) повезује садржаје и концепте из различитих области са ситуацијама из живота;

3) пореди и разврстава различите врсте података према више критеријума истовремено;

4) заузима ставове на основу сопствених тумачења и аргумената;

5) уме да анализира проблем, изврши избор одговарајуће процедуре и поступака у решавању нових проблемских ситуација;

6) изражава се на различите начине (усмено, писано, графички, практично, ликовно и др.), укључујући и коришћење информационих технологија и прилагођава комуникацију задатим контекстима;

7) влада моторичким вештинама које захтевају сложеније склопове покрета, брзину и висок степен координације;

8) самостално извршава сложене радне задатке према стандардизованој процедури, бира прибор и алате у складу са задатком и захтевима безбедности и очувања здравља и околине;

9) планира динамику рада, организује активности у групи, реализује сопствене задатке имајући на уму планиране заједничке продукте групног рада;

10) планира и организује краткорочне и дугорочне активности, утврђује приоритете и одређује потребно време и ресурсе;

11) континуирано показује заинтересованост за сопствени процес учења, уважава препоруке за напредовање и углавном их реализује.

Оцену добар (3) добија ученик који је у стању да:

1) разуме и самостално објашњава основне појмове и везе између њих;

2) разврстава различите врсте података у основне категорије према задатом критеријуму;

3) уме да формулише своје ставове, процене и одлуке и објасни начин како је дошао до њих;

4) бира и примењује одговарајуће поступке и процедуре у решавању проблемских ситуација у познатом контексту;

5) уме јасно да искаже одређени садржај у складу са захтевом и на одговарајући начин (усмено, писмено, графички, практично, ликовно и др.), укључујући коришћење информационих технологија;

6) изводи основне моторичке вештинама угледајући се на модел (уз демонстрацију);

7) самостално извршава рутинске радне задатке према стандардизованој процедури, користећи прибор и алате у складу са захтевима безбедности и очувања здравља и околине;

8) извршава додељене задатке у складу с циљевима, очекиваним продуктима и планираном динамиком рада у групи; уважава чланове тима и различитост идеја;

9) планира и организује краткорочне активности и одређује потребно време и ресурсе;

10) показује заинтересованост за сопствени процес учења, уважава препоруке за напредовање и делимично их реализује.

Оцену довољан (2) добија ученик који је у стању да:

1) познаје и разуме кључне појмове и информације из информатике и повезује их на основу задатог критеријума;

2) усвојио је одговарајућу терминологију;

3) закључује директно на основу поређења и аналогije са конкретним примером;

4) способан је да се определи и искаже став;

- 5) примењује одговарајуће поступке и процедуре у решавању једноставних проблемских ситуација у познатом контексту;
- 6) уме јасно да искаже појединости у оквиру одређеног садржаја, држећи се основног захтева и на одговарајући начин (усмено, писмено, графички, практично, ликовно и др.), укључујући и коришћење информационих технологија;
- 7) влада основним моторичким вештинама и реализује их уз подршку;
- 8) уз инструкције извршава рутинске радне задатке према стандардизованој процедури, користећи прибор и алате у складу са захтевима безбедности и очувања здравља и околине;
- 9) извршава додељене задатке искључиво на захтев и уз подршку осталих чланова групе; уважава чланове тима и различитост идеја;
- 10) планира и организује краткорочне активности на основу задатих услова и ресурса;
- 11) повремено показује заинтересованост за сопствени процес учења, а препоруке за напредовање реализује уз стално праћење.

Оцену недовољан (1) добија ученик који не испуњава критеријуме за оцену довољан (2) и не показује заинтересованост за сопствени процес учења, нити напредак.

Уважавање индивидуалних разлика приликом оцењивања

Оцењивање се обавља уз уважавање ученикових способности, степена спретности и умешности.

Ученик са изузетним способностима, који стиче образовање и васпитање на прилагођен и обогаћен начин применом индивидуалног образовног плана, оцењује се на основу остварености циљева и прописаних стандарда постигнућа, као и на основу ангажовања.

Ученик који има тешкоће у учењу услед социјалне ускраћености, сметњи у развоју, инвалидитета и других разлога и коме је потребна додатна подршка у образовању и васпитању, оцењује се на основу остварености циљева и стандарда постигнућа према плану индивидуализације или у току савладавања индивидуалног образовног плана.

Ученику који стиче образовање и васпитање по индивидуалном образовном плану, а не испуњава захтеве по прилагођеним циљевима и исходима образовно-васпитног рада, ревидира се индивидуални образовни план.

Начин и поступак оцењивања

Ради планирања рада и даљег праћења напредовања ученика, наставник на почетку школске године процењује степен развијености компетенција ученика у оквиру одређене области, предмета, модула или теме од значаја за наставу у тој школској години (у даљем тексту: иницијално процењивање).

Припрему за реализацију иницијалног процењивања наставник спроводи у сарадњи са наставницима истог предмета. Резултат иницијалног процењивања не оцењује се бројчано, али се ученику даје повратна информација о постигнућима. Резултати иницијалног процењивања користе се и као податак за даље унапређивање рада школе у области наставе и учења.

Оцењивање се остварује применом различитих метода и техника, које наставник бира у складу с критеријумима оцењивања и прилагођава потребама и развојним специфичностима ученика.

Постигнућа ученика оцењују се и на основу активности и резултата рада, као што су:

- 1) излагање и представљање (резултати истраживања, извештаји, учешће у дебати и дискусији, дизајнерска решења, практични радови, учешће на такмичењима и смотрема и др.);
- 2) продукти рада (модел, макете, постери, графички радови, цртежи, домаћи задаци, презентације и др.);
- 3) учешће и ангажовање у различитим облицима групног рада и на пројектима, укључујући и интердисциплинарне пројекте;
- 4) учешће у активностима самовредновања и вршњачког вредновања;
- 5) збирка одабраних ученикових радова - портфолио и др.

Критеријуми оцењивања морају бити усклађени на нивоу стручног већа у оквиру истог и/или сродних предмета и усвојени на педагошком колегијуму. Оцењивање из истог предмета у једној школи изводи се на основу истих или упоредивих критеријума и инструмената оцењивања.

Распоред писмених провера дужих од 15 минута уписује се у дневник рада и објављује се за свако одељење на огласној табли школе, односно на званичној интернет страни школе четири пута у току школске године према годишњем плану рада школе.

Оцене на писменој провери знања се формирају по следећим критеријумима:

Ученик који на писменој провери оствари бар 90% од укупног броја поена не може бити оцењен оценом мањом од 5.

Ученик који на писменој провери оствари бар 75% од укупног броја поена не може бити оцењен оценом мањом од 4.

Ученик који на писменој провери оствари бар 55% од укупног броја поена не може бити оцењен оценом мањом од 3.

Ученик који на писменој провери оствари бар 40% од укупног броја поена не може бити оцењен оценом мањом од 2.

Наставник је дужан да обавести ученике о наставним садржајима који ће се проверавати према распореду из става 1. овог члана, најкасније пет дана пре провере.

Провера и праћење постигнућа ученика обавља се на сваком часу.

Ученик у току часа може да буде само једанпут оцењен након провере постигнућа.

Оцена добијена после писмене провере постигнућа уписује се у дневник рада у року од осам дана од дана провере.

Ако после писмене провере постигнућа више од половине ученика једног одељења добије недовољну оцену, писмена провера се понавља за ученика који је добио недовољну оцену и за ученика који није задовољан оценом.

Провера из става 4. овог члана понавља се једанпут и може да буде организована на часу допунске наставе.

Пре организовања поновљене провере, наставник је дужан да одржи допунску наставу, односно да организује допунски рад.

Ученик и родитељ има право на образложење оцене, као и право увида у рад ученика (писмене радове, контролне задатке, тестове знања, производе практичног рада, презентације и др.) на основу кога је оцена дата.

Наставничко, одељењско и стручна већа планирају, прате и анализирају оцењивање и предлажу мере за унапређивање квалитета оцењивања и постигнућа ученика. У оквиру мера за унапређивање квалитета оцењивања и постигнућа ученика утврђује се план организовања допунске наставе са ученицима који имају тешкоће у савладавању програма из појединих предмета.

Закључна оцена из предмета

Ученик се оцењује најмање три пута у полугодишту.

Изузетно, уколико је недељни фонд обавезног предмета један час, ученик се оцењује најмање два пута у полугодишту.

Закључну оцену из предмета утврђује одељењско веће на предлог предметног наставника.

Закључна оцена је бројчана и утврђује се на основу свих оцена од почетка школске године и сагледавања развоја, напредовања и ангажовања ученика и прикупљених података у педагошкој документацији наставника.

Ученику који није оцењен најмање три пута из обавезног предмета у току полугодишта не може се утврдити закључна оцена, изузев у случају када због угрожености безбедности и здравља ученика и запослених није могуће оценити ученика потребан број пута.

Изузетно од става 9. овог члана, ако је недељни фонд часова обавезног предмета и изборног програма један час, ученику се може утврдити закључна оцена ако је оцењен најмање два пута у полугодишту или мање, у случају када због угрожености безбедности и здравља ученика и запослених није могуће оценити ученика потребан број пута.

Предметни наставник који није утврдио прописан број оцена у току полугодишта обавезан је да ученику који редовно похађа наставу, а нема прописани број оцена, спроведе оцењивање на редовном часу или часу допунске наставе у току трајања полугодишта (у току последње недеље наставе) уз присуство одељењског старешине, члана стручног већа, стручног сарадника (педагога или психолога) или групе ученика.

Ако предметни наставник, из било којих разлога, није у могућности да организује час из става 9. овог члана, школа је дужна да обезбеди одговарајућу стручну замену.

Одељењски старешина је у обавези да сарађује са предметним наставницима у праћењу развоја и напредовања ученика, прати оцењивање и подстиче наставнике да редовно оцењују ученике.

У околностима када два или више наставника предлажу јединствену оцену:

- 1) предлог закључне оцене из предмета одређује се на основу усаглашавања мишљења два или више наставника у односу на утврђене критеријуме;
- 2) не може се предложити позитивна оцена уколико наставник једног дела предмета предлаже недовољну оцену.

Закључна оцена за успех из предмета може изузетно да буде и највећа појединачна оцена уписана у дневник, добијена било којом техником провере постигнућа.

Закључна оцена за успех из предмета не може да буде мања од:

- 1) одличан (5), ако је аритметичка средина свих појединачних оцена најмање 4,50;
- 2) врло добар (4), ако је аритметичка средина свих појединачних оцена од 3,50 до 4,49;
- 3) добар (3), ако је аритметичка средина свих појединачних оцена од 2,50 до 3,49;
- 4) довољан (2), ако је аритметичка средина свих појединачних оцена од 1,50 до 2,49.

Закључна оцена за успех из предмета је недовољан (1), ако је аритметичка средина свих појединачних оцена мања од 1,50.

Одељењско веће може да промени предлог закључне оцене предметног наставника искључиво уз образложење према критеријумима утврђеним овим правилником.

Одељењско веће утврђује нову оцену гласањем.

Утврђена оцена из става 17. овог члана евидентира се у напомени, а у записнику одељењског већа шире се образлаже.

Закључна оцена утврђена на одељењском већу уписује се у дневник рада у предвиђену рубрику.

Закључна оцена из самосталног модула утврђује се на крају другог полугодишта.

Уколико ученик има недовољну закључну оцену из самосталног модула на крају првог полугодишта наставник је дужан да организује допунску наставу за припрему ученика и спроведе оцењивање у вези са поправљањем оцене уз присуство одељењског старешине или стручног сарадника или на часу допунске наставе у току трајања полугодишта.

Оцењивање на испиту

Оцена на испиту утврђује се на основу остварености прописаних циљева, исхода, стандарда постигнућа ученика и стандарда квалификација већином гласова укупног броја чланова комисије, у складу са Законом. Оцена комисије је коначна.

Ученик може дневно да полаже испит само из једног предмета.

Обавештавање о оцењивању

На почетку школске године наставник је дужан да на примерен начин обавести ученика о прописаним циљевима, стандардима постигнућа и исходима учења.

На почетку школске године ученици, родитељи, односно старатељи се обавештавају о критеријумима, начину, поступку, динамици, распореду оцењивања и доприносу појединачних оцена закључној оцени.

Евиденција о успеху ученика

Наставник у поступку оцењивања прикупља и бележи податке о постигнућима ученика, процесу учења, напредовању и развоју ученика током године у дневнику рада и својој педагошкој документацији у складу са Законом и овим правилником.

Под педагошком документацијом, у смислу овог правилника, сматра се писана или електронска документација наставника која садржи: личне податке о ученику и његовим индивидуалним својствима која су од значаја за постигнућа, податке о провери постигнућа, ангажовању ученика и напредовању, датим препорукама, понашању ученика и друге податке од значаја за рад са учеником и његово напредовање.

Подаци унети у педагошку документацију могу бити коришћени за потребе информисања родитеља, приликом одлучивања по приговору или жалби на оцену и у процесу самовредновања и екстерног вредновања квалитета рада установе.

**Предметни професор:
Светлана Бугарин Пантовић**

КРИТЕРИЈУМИ ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ ЗА НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ:

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

КРИТЕРИЈУМИ ЗА ПРОЦЕЊИВАЊЕ НАПРЕДОВАЊА И ОЦЕЊИВАЊЕ ПОСТИГНУЋА

Актив енглеског језика Гимназије „Стеван Пузић“ у Руми

На оцену утичу:

Тестови и писмени задаци

Усмено одговарање

Активност на часу

Домаћи задаци

Оцена на тестовима и писменим задацима зависи од процента тачних одговора:

Оцена	%
Недовољан (1)	0-60
Довољан (2)	61-70
Добар (3)	71-80
Врло добар (4)	81-90
Одличан (5)	91-100

Мерила за елемент читања:

Одличан (5) - ученик у потпуности разуме писани текст

Врло добар (4) - ученик не разуме сваку појединост код писаног садржаја

Добар (3) - ученик разуме уз усмеравање наставника

Довољан (2) - ученик слабо разуме писану материју чак и уз помоћ наставника

Недовољан (1) - ученик не разуме писану материју ни уз помоћ наставника

Мерила за елемент писања:

Одличан (5) - ученик може писмено да изрази своје мисли самостално и без већих граматичких и правописних проблема

Врло добар (4) - ученик писмено изражава своје мисли самостално уз понеке граматичке и правописне грешке

Добар (3) - ученик не може без помоћи да изрази своје мисли писменим путем и прави веће правописне и граматичке грешке

Довољан (2) - ученик није способан самостално да се писмено изрази, прави честе и озбиљне правописне и граматичке грешке

Недовољан (1) - ученик прави крупне грешке у писменом изражавању и у основним граматичким облицима

Предметни професор:

Марија Ратанчић

КРИТЕРИЈУМИ ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ ЗА НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ:

СОЦИОЛОГИЈА

КРИТЕРИЈУМИ ЗА ПРОЦЕЊИВАЊЕ НАПРЕДОВАЊА И ОЦЕЊИВАЊЕ ПОСТИГНУЋА

Актив социологије Гимназије „Стеван Пузић“ у Руми

Оцену одличан (5) добија ученик који:

- самостално и на креативан начин објашњава и критички разматра сложене садржинске целине и чињенице; процењује вредност социолошких теорија, идеја и ставова;
- адекватно примењује стечено знање у конкретним ситуацијама
- наводи конкретне примере, на основу стеченог знања
- аргументовано износи лични став
- доноси закључке на основу претходне критичке анализе свих добијених информација
- преузима иницијативу у току наставног процеса
- успева да се прилагоди различитим облицима рада
- прати појмовне везе и развој социолошке терминологије
- изражава се на различите начине усмено, писано, практично, ликовно. и др.), укључујући и коришћење информационих технологија.
- примењује и отелотворује знања учешћем у дебатама, реторичкој пракси, писањем проблемских текстова..)

Оцену врло добар (4) добија ученик који:

- усваја и разликује социолошке појмове и адекватно их примењује у конкретним ситуацијама
- повезује усвојене социолошке појмове, и анализира их;
- изводи закључак на основу претходне критичке анализе свих добијених информација;
- познаје суштину учења значајних социолошких мислилаца и школа;
- уме да поставља битна питања и да уочава проблемске изазове;
- повезује садржаје и концепте из различитих области са ситуацијама из социјалног и личног живота;
- заузима ставове на основу сопствених тумачења и аргумената;
- показује одговорност за свој напредак и отворен је за комуникацију;
- успева да се прилагоди различитим облицима рада;

Оцену добар (3) добија ученик који:

- разуме значење усвојених социолошких појмова
- упознао је тематске целине, одговарајућа питања и решења појединих учења;
- уме да репродукује, али недостаје му смелости да промисли, критички преиспита и продуби своја знања;
- самостално извршава рутинске радне задатке према стандардизованој процедури, групише податке према задатим критеријумима;
- следи упутства и савете, захвалан је за групни рад
- уз адекватну подршку наставника може да се прилагоди различитим облицима рада;

Оцену довољан (2) добија ученик који:

- препознаје и разуме кључне теме, појмове и информације;
- решава једноставне проблемске ситуације у познатом контексту;
- следи упутства и извршава задатке уз подршку наставника;
- уз подршку наставника може да објасни значај конкретних социолошких појмова и феномена

Оцену недовољан (1) добија ученик који:

- који не испуњава критеријуме за оцену довољан (2) и не показује заинтересованост за сопствени процес учења, нити напредак.

Предметни професор:
Анђелка Зеџ

КРИТЕРИЈУМИ ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ ЗА НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ:

БИОЛОГИЈА

КРИТЕРИЈУМИ ЗА ПРОЦЕЊИВАЊЕ НАПРЕДОВАЊА И ОЦЕЊИВАЊЕ ПОСТИГНУЋА

Актив биологије Гимназије „Стеван Пузић“ у Руми

Критеријуми су урађени на основу Правилника о оцењивању ученика у средњем образовању и васпитању. („Сл. Гласник РС“, бр. 95/2022)

Овим се утврђују начин, поступак и критеријуми оцењивања успеха из предмета биологија у Гимназији „Стеван Пузић“ у Руми.

Сврха и принципи оцењивања

Основна сврха оцењивања је да унапређује квалитет процеса учења.

Оцењивање је саставни део процеса наставе и учења којим се стално прати остваривање прописаних циљева, исхода, стандарда постигнућа ученика и стандарда квалификација, као и напредовања ученика у развијању компетенција у току савладавања школског програма.

Оцењивање је континуирана педагошка активност којом се код ученика развија активан однос према учењу, подстиче мотивација за учење, развијају радне навике, а ученик се оспособљава за објективну процену сопствених постигнућа и постигнућа других ученика, при чему развија одређени систем вредности.

Оцењивањем се обезбеђује поштовање општих принципа система образовања и васпитања утврђених законом којим се уређују основе система образовања и васпитања (у даљем тексту: Закон).

Како би се омогућила ефикасност учења, руководимо се следећим принципима при оцењивању:

- 1) поузданост: означава усаглашеност оцене са утврђеним, јавним и прецизним критеријумима оцењивања;
- 2) ваљаност: оцена исказује ефекте учења (оствареност исхода, ангажовање и напредовање ученика);
- 3) разноврсност начина оцењивања: избор одговарајућих и примена различитих метода и техника оцењивања како би се осигурала ваљаност, поузданост и објективност оцена;
- 4) редовност и благовременост оцењивања, обезбеђује континуитет у информисању ученика о њиховој ефикасности у процесу учења и ефекат оцене на даљи процес учења;
- 5) оцењивање без дискриминације и издвајања по било ком основу;
- 6) уважавање индивидуалних разлика, образовних потреба, узраста, претходних постигнућа ученика.

Применом принципа из ст. 4. и 5. овог правилника, наставник обезбеђује да оцена буде објективан показатељ постигнућа ученика.

Предмет и врсте оцењивања

Оцена је описна и бројчана.

Праћење развоја и напредовања ученика у достизању исхода и стандарда постигнућа, као и напредовање у развијању компетенција у току школске године обавља се формативним и сумативним оцењивањем.

Формативно оцењивање, у смислу овог правилника, јесте редовно и планско прикупљање релевантних података о напредовању ученика, постизању прописаних исхода и циљева и постигнутом степену развоја компетенција ученика. Саставни је део процеса наставе и учења и садржи повратну информацију наставнику за даље креирање процеса учења и препоруке ученику за даље напредовање и евидентира се у педагошкој документацији наставника.

На основу података прикупљених формативним оцењивањем могу се извести оцене које се уносе у књигу евиденције о образовно-васпитном раду (у даљем тексту: дневник рада), у складу са критеријумима прописаним правилником.

Под подацима, подразумевају се подаци о знањима, вештинама, ангажовању, самосталности и одговорности према раду, а у складу са школским програмом.

Сумативно оцењивање, јесте вредновање постигнућа ученика на крају програмске целине, модула или за класификациони период из предмета и владања. Оцене добијене сумативним оцењивањем су, по правилу, бројчане и уносе се у дневник рада, а могу бити унете и у педагошку документацију. Формативно и сумативно оцењивање део су јединственог процеса оцењивања заснованог на унапред утврђеним критеријумима.

Оцена

Оцена представља објективну и поуздану меру остварености прописаних циљева, исхода учења, стандарда постигнућа и развијених компетенција, као и напредовања и развоја ученика и показатељ је квалитета и ефикасности заједничког рада наставника, ученика и школе у целини.

Оцена је јавна и саопштава се ученику одмах по спроведеном поступку оцењивања, са образложењем.

Оценом се изражава:

- 1) оствареност циљева и прописаних, односно прилагођених стандарда постигнућа, достизање исхода и степена развијености компетенција у току савладавања програма предмета;
- 2) ангажовање ученика у настави;
- 3) напредовање у односу на претходни период;
- 4) препорука за даље напредовање ученика.

Оствареност циљева и прописаних, односно прилагођених стандарда постигнућа, достизање исхода и развијање компетенција у току савладавања програма предмета процењује се на основу: овладаности појмовном структуром и терминологијом; разумевања, примене и вредновања научених поступака и процедура и решавања проблема; рада са подацима и информацијама; интерпретирања, закључивања и доношења одлука; вештина комуникације и изражавања у различитим формама; овладаности моторичким вештинама; извођења радних задатака.

Ангажовање ученика обухвата: активно учествовање у настави, одговоран однос према постављеним задацима, сарадњу са другима и показано интересовање и спремност за учење и напредовање.

Напредовање ученика у односу на претходни период исказује се оценом, чиме се уважава остварена разлика у достизању критеријума постигнућа.

Препорука за даље напредовање ученика јасно указује ученику на то шта треба да побољша у наредном периоду и саставни је део повратне информације уз оцену.

Бројчане оцене су: одличан (5), врло добар (4), добар (3), довољан (2) и недовољан (1).

Ученику се не може умањити оцена из предмета због односа ученика према ваннаставним активностима или непримереног понашања у школи.

Критеријуми бројчаног оцењивања

Критеријум је објективна мера на основу које се процењује успешност ученика у остваривању образовних исхода и развијању компетенција. Критеријуми су дефинисани тако да укључују и елементе општих и међупредметних компетенција и усаглашавају се са исходима предмета и модула.

Оцену одличан (5) добија ученик који је у стању да:

- 1) примењује знања, укључујући и методолошка, у сложеним и непознатим ситуацијама; самостално и на креативан начин објашњава и критички разматра сложене садржинске целине и информације; процењује вредност теорија, идеја и ставова;
- 2) бира, повезује и вреднује различите врсте и изворе података;
- 3) формулише претпоставке, проверава их и аргументује решења, ставове и одлуке;
- 4) решава проблеме који имају и више решења, вреднује и образлаже решења и примењене поступке;
- 5) изражава се на различите начине (усмено, писано, графички, практично, ликовно и др.), укључујући и коришћење информационих технологија и прилагођава комуникацију и начин презентације различитим контекстима;
- 6) влада моторичким вештинама које захтевају сложеније склопове покрета, брзину и висок степен координације; влада моторичким вештинама тако што комбинује, реорганизује склопове покрета и прилагођава их специфичним захтевима и ситуацијама тако да дела ефикасно;

- 7) самостално извршава сложене радне задатке поштујући стандардизовану процедуру, захтеве безбедности и очувања околине, показује иницијативу и прилагођава извођење, начин рада и средства новим ситуацијама;
- 8) доприноси групном раду продукцијом идеја, иницира и организује поделу улога и задатака; уважава мишљења других чланова групе и помаже им у реализацији њихових задатака, посебно у ситуацији "застоја" у групном раду; фокусиран је на заједнички циљ групног рада и преузима одговорност за реализацију продукта у задатом временском оквиру;
- 9) утврђује приоритете и ризике и на основу тога планира и организује краткорочне и дугорочне активности и одређује потребно време и ресурсе;
- 10) континуирано показује заинтересованост и одговорност према сопственом процесу учења, уважава препоруке за напредовање и реализује их.

Оцену врло добар (4) добија ученик који је у стању да:

- 1) логички организује и самостално тумачи сложене садржинске целине и информације;
- 2) повезује садржаје и концепте из различитих области са ситуацијама из живота;
- 3) пореди и разврстава различите врсте података према више критеријума истовремено;
- 4) заузима ставове на основу сопствених тумачења и аргумената;
- 5) уме да анализира проблем, изврши избор одговарајуће процедуре и поступака у решавању нових проблемских ситуација;
- 6) изражава се на различите начине (усмено, писано, графички, практично, ликовно и др.), укључујући и коришћење информационих технологија и прилагођава комуникацију задатим контекстима;
- 7) влада моторичким вештинама које захтевају сложеније склопове покрета, брзину и висок степен координације;
- 8) самостално извршава сложене радне задатке према стандардизованој процедури, бира прибор и алате у складу са задатком и захтевима безбедности и очувања здравља и околине;
- 9) планира динамику рада, организује активности у групи, реализује сопствене задатке имајући на уму планиране заједничке продукте групног рада;
- 10) планира и организује краткорочне и дугорочне активности, утврђује приоритете и одређује потребно време и ресурсе;
- 11) континуирано показује заинтересованост за сопствени процес учења, уважава препоруке за напредовање и углавном их реализује.

Оцену добар (3) добија ученик који је у стању да:

- 1) разуме и самостално објашњава основне појмове и везе између њих;
- 2) разврстава различите врсте података у основне категорије према задатом критеријуму;
- 3) уме да формулише своје ставове, процене и одлуке и објасни начин како је дошао до њих;
- 4) бира и примењује одговарајуће поступке и процедуре у решавању проблемских ситуација у познатом контексту;
- 5) уме јасно да искаже одређени садржај у складу са захтевом и на одговарајући начин (усмено, писмено, графички, практично, ликовно и др.), укључујући коришћење информационих технологија;
- 6) изводи основне моторичке вештинама угледајући се на модел (уз демонстрацију);
- 7) самостално извршава рутинске радне задатке према стандардизованој процедури, користећи прибор и алате у складу са захтевима безбедности и очувања здравља и околине;
- 8) извршава додељене задатке у складу с циљевима, очекиваним продуктима и планираном динамиком рада у групи; уважава чланове тима и различитост идеја;
- 9) планира и организује краткорочне активности и одређује потребно време и ресурсе;
- 10) показује заинтересованост за сопствени процес учења, уважава препоруке за напредовање и делимично их реализује.

Оцену довољан (2) добија ученик који је у стању да:

- 1) познаје и разуме кључне појмове и информације из информатике и повезује их на основу задатог критеријума;
- 2) усвојио је одговарајућу терминологију;

- 3) закључује директно на основу поређења и аналогije са конкретним примером;
- 4) способан је да се определи и искаже став;
- 5) примењује одговарајуће поступке и процедуре у решавању једноставних проблемских ситуација у познатом контексту;
- 6) уме јасно да искаже појединости у оквиру одређеног садржаја, држећи се основног захтева и на одговарајући начин (усмено, писмено, графички, практично, ликовно и др.), укључујући и коришћење информационих технологија;
- 7) влада основним моторичким вештинама и реализује их уз подршку;
- 8) уз инструкције извршава рутинске радне задатке према стандардизованој процедури, користећи прибор и алате у складу са захтевима безбедности и очувања здравља и околине;
- 9) извршава додељене задатке искључиво на захтев и уз подршку осталих чланова групе; уважава чланове тима и различитост идеја;
- 10) планира и организује краткорочне активности на основу задатих услова и ресурса;
- 11) повремено показује заинтересованост за сопствени процес учења, а препоруке за напредовање реализује уз стално праћење.

Оцену недовољан (1) добија ученик који не испуњава критеријуме за оцену довољан (2) и не показује заинтересованост за сопствени процес учења, нити напредак.

Уважавање индивидуалних разлика приликом оцењивања

Оцењивање се обавља уз уважавање ученикових способности, степена спретности и умешности.

Ученик са изузетним способностима, који стиче образовање и васпитање на прилагођен и обогаћен начин применом индивидуалног образовног плана, оцењује се на основу остварености циљева и прописаних стандарда постигнућа, као и на основу ангажовања.

Ученик који има тешкоће у учењу услед социјалне ускраћености, сметњи у развоју, инвалидитета и других разлога и коме је потребна додатна подршка у образовању и васпитању, оцењује се на основу остварености циљева и стандарда постигнућа према плану индивидуализације или у току савладавања индивидуалног образовног плана.

Ученику који стиче образовање и васпитање по индивидуалном образовном плану, а не испуњава захтеве по прилагођеним циљевима и исходима образовно-васпитног рада, ревидира се индивидуални образовни план.

Начин и поступак оцењивања

Ради планирања рада и даљег праћења напредовања ученика, наставник на почетку школске године процењује степен развијености компетенција ученика у оквиру одређене области, предмета, модула или теме од значаја за наставу у тој школској години (у даљем тексту: иницијално процењивање).

Припрему за реализацију иницијалног процењивања наставник спроводи у сарадњи са наставницима истог предмета.

Резултат иницијалног процењивања не оцењује се бројчано, али се ученику даје повратна информација о постигнућима.

Резултати иницијалног процењивања користе се и као податак за даље унапређивање рада школе у области наставе и учења.

Оцењивање се остварује применом различитих метода и техника, које наставник бира у складу с критеријумима оцењивања и прилагођава потребама и развојним специфичностима ученика.

Постигнућа ученика оцењују се и на основу активности и резултата рада, као што су:

- 1) излагање и представљање (резултати истраживања, извештаји, учешће у дебати и дискусији, дизајнерска решења, практични радови, учешће на такмичењима и смотрема и др.);
- 2) продукти рада (модел, макете, постери, графички радови, цртежи, домаћи задаци, презентације и др.);
- 3) учешће и ангажовање у различитим облицима групног рада и на пројектима, укључујући и интердисциплинарне пројекте;
- 4) учешће у активностима самовредновања и вршњачког вредновања;
- 5) збирка одабраних ученикових радова - портфолио и др.

Критеријуми оцењивања морају бити усклађени на нивоу стручног већа у оквиру истог и/или сродних предмета и усвојени на педагошком колегијуму. Оцењивање из истог предмета у једној школи изводи се на основу истих или упоредивих критеријума и инструмената оцењивања.

Распоред писмених провера дужих од 15 минута уписује се у дневник рада и објављује се за свако одељење на огласној табли школе, односно на званичној интернет страни школе четири пута у току школске године према годишњем плану рада школе.

Оцене на писменој провери знања се формирају по следећим критеријумима: Ученик који на писменој провери оствари бар 90% од укупног броја поена не може бити оцењен оценом мањом од 5. Ученик који на писменој провери оствари бар 75% од укупног броја поена не може бити оцењен оценом мањом од 4. Ученик који на писменој провери оствари бар 55% од укупног броја поена не може бити оцењен оценом мањом од 3. Ученик који на писменој провери оствари бар 40% од укупног броја поена не може бити оцењен оценом мањом од 2.

Наставник је дужан да обавести ученике о наставним садржајима који ће се проверавати према распореду из става 1. овог члана, најкасније пет дана пре провере.

Провера и праћење постигнућа ученика обавља се на сваком часу.

Ученик у току часа може да буде само једанпут оцењен након провере постигнућа.

Оцена добијена после писмене провере постигнућа уписује се у дневник рада у року од осам дана од дана провере.

Ако после писмене провере постигнућа више од половине ученика једног одељења добије недовољну оцену, писмена провера се понавља за ученика који је добио недовољну оцену и за ученика који није задовољан оценом.

Провера из става 4. овог члана понавља се једанпут и може да буде организована на часу допунске наставе.

Пре организовања поновљене провере, наставник је дужан да одржи допунску наставу, односно да организује допунски рад.

Ученик и родитељ има право на образложење оцене, као и право увида у рад ученика (писмене радове, контролне задатке, тестове знања, производе практичног рада, презентације и др.) на основу кога је оцена дата.

Наставничко, одељењско и стручна већа планирају, прате и анализирају оцењивање и предлажу мере за унапређивање квалитета оцењивања и постигнућа ученика. У оквиру мера за унапређивање квалитета оцењивања и постигнућа ученика утврђује се план организовања допунске наставе са ученицима који имају тешкоће у савладавању програма из појединих предмета.

Закључна оцена из предмета

Ученик се оцењује најмање три пута у полугодишту.

Изузетно, уколико је недељни фонд обавезног предмета један час, ученик се оцењује најмање два пута у полугодишту.

Закључну оцену из предмета утврђује одељењско веће на предлог предметног наставника.

Закључна оцена је бројчана и утврђује се на основу свих оцена од почетка школске године и сагледавања развоја, напредовања и ангажовања ученика и прикупљених података у педагошкој документацији наставника.

Ученику који није оцењен најмање три пута из обавезног предмета у току полугодишта не може се утврдити закључна оцена, изузев у случају када због угрожености безбедности и здравља ученика и запослених није могуће оценити ученика потребан број пута.

Изузетно од става 9. овог члана, ако је недељни фонд часова обавезног предмета и изборног програма један час, ученику се може утврдити закључна оцена ако је оцењен најмање два пута у полугодишту или мање, у случају када због угрожености безбедности и здравља ученика и запослених није могуће оценити ученика потребан број пута.

Предметни наставник који није утврдио прописан број оцена у току полугодишта обавезан је да ученику који редовно похађа наставу, а нема прописани број оцена, спроведе оцењивање на редовном часу или часу допунске наставе у току трајања полугодишта (у току последње недеље наставе) уз присуство одељењског старешине, члана стручног већа, стручног сарадника (педагога или психолога) или групе ученика.

Ако предметни наставник, из било којих разлога, није у могућности да организује час из става 9. овог члана, школа је дужна да обезбеди одговарајућу стручну замену.

Одељењски старешина је у обавези да сарађује са предметним наставницима у праћењу развоја и напредовања ученика, прати оцењивање и подстиче наставнике да редовно оцењују ученике.

У околностима када два или више наставника предлажу јединствену оцену:

1) предлог закључне оцене из предмета одређује се на основу усаглашавања мишљења два или више наставника у односу на утврђене критеријуме;

2) не може се предложити позитивна оцена уколико наставник једног дела предмета предлаже недовољну оцену.

Закључна оцена за успех из предмета може изузетно да буде и највећа појединачна оцена уписана у дневник, добијена било којом техником провере постигнућа.

Закључна оцена за успех из предмета не може да буде мања од:

1) одличан (5), ако је аритметичка средина свих појединачних оцена најмање 4,50;

2) врло добар (4), ако је аритметичка средина свих појединачних оцена од 3,50 до 4,49;

3) добар (3), ако је аритметичка средина свих појединачних оцена од 2,50 до 3,49;

4) довољан (2), ако је аритметичка средина свих појединачних оцена од 1,50 до 2,49.

Закључна оцена за успех из предмета је недовољан (1), ако је аритметичка средина свих појединачних оцена мања од 1,50.

Одељењско веће може да промени предлог закључне оцене предметног наставника искључиво уз образложење према критеријумима утврђеним овим правилником.

Одељењско веће утврђује нову оцену гласањем.

Утврђена оцена из става 17. овог члана евидентира се у напомени, а у записнику одељењског већа шире се образлаже.

Закључна оцена утврђена на одељењском већу уписује се у дневник рада у предвиђену рубрику.

Закључна оцена из самосталног модула утврђује се на крају другог полугодишта.

Уколико ученик има недовољну закључну оцену из самосталног модула на крају првог полугодишта наставник је дужан да организује допунску наставу за припрему ученика и спроведе оцењивање у вези са поправљањем оцене уз присуство одељењског старешине или стручног сарадника или на часу допунске наставе у току трајања полугодишта.

Оцењивање на испиту

Оцена на испиту утврђује се на основу остварености прописаних циљева, исхода, стандарда постигнућа ученика и стандарда квалификација већином гласова укупног броја чланова комисије, у складу са Законом. Оцена комисије је коначна.

Ученик може дневно да полаже испит само из једног предмета.

Обавештавање о оцењивању

На почетку школске године наставник је дужан да на примерен начин обавести ученика о прописаним циљевима, стандардима постигнућа и исходима учења.

На почетку школске године ученици, родитељи, односно старатељи се обавештавају о критеријумима, начину, поступку, динамици, распореду оцењивања и доприносу појединачних оцена закључној оцени.

Евиденција о успеху ученика

Наставник у поступку оцењивања прикупља и бележи податке о постигнућима ученика, процесу учења, напредовању и развоју ученика током године у дневнику рада и својој педагошкој документацији у складу са Законом и овим правилником.

Под педагошком документацијом, у смислу овог правилника, сматра се писана или електронска документација наставника која садржи: личне податке о ученику и његовим индивидуалним својствима која су од значаја за постигнућа, податке о провери постигнућа, ангажовању ученика и напредовању, датим препорукама, понашању ученика и друге податке од значаја за рад са учеником и његово напредовање.

Подаци унети у педагошку документацију могу бити коришћени за потребе информисања родитеља, приликом одлучивања по приговору или жалби на оцену и у процесу самовредновања и екстерног вредновања квалитета рада установе.

Предметни професор:
Биљана Гајевић

КРИТЕРИЈУМИ ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ ЗА НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ:

ГЕОГРАФИЈА

КРИТЕРИЈУМИ ЗА ПРОЦЕЊИВАЊЕ НАПРЕДОВАЊА И ОЦЕЊИВАЊЕ ПОСТИГНУЋА

Актив географије Гимназије „Стеван Пузић“ у Руми

Оцењивања може бити формативно и сумативно.

Формативно оцењивање редовно прати рад ученика у току школске године, садржи препоруке и записује се у педагошку документацију коју води наставник. Циљ овог оцењивања је да побољша успешност учења. Усмерено је ка проналажењу недостатака и потешкоћа у ученичком раду и на давање савета како се рад и активност, а тиме и резултати, могу поправити. Такође, подстиче сазнајни развој ученика и утиче на развој личности, као што су зрелост, самосталност, аутономност мишљења и др.

Сумативно оцењивање представља бројчане оцене на крају једне целине, класификационог периода или школске године. Оно у ствари резимира постигнућа ученика током одређеног периода образовања. Оцењивање ученика је јавно и свака оцена мора бити одмах образложена. Оцена треба да буде поуздана мера напредовања ученика у савладавању наставног плана и програма, али и подстицај за однос према предмету.

КРИТЕРИЈУМИ ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ

Оцену одличан (5) добија ученик:

- 1) који је у целини усвојио основна, проширена и продубљена знања, умења и вештине, а према програму предмета;
- 2) чија су знања, умења и вештине на нивоу разумевања и самосталне примене у сродним и новим околностима, односно који: — уочава битно, — лако одваја појединачно, опште и посебно ради уопштавања, - логички повезује чињенице и појмове, — самостално закључује на основу датих података, — критички расуђује, — решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења, — поседује богат речник и лако се садржајно усмено и писмено изражава, — лако и брзо примењује стечена знања, — испољава креативну активност на већини часова тог предмета, — показује интересовања и самоиницијативност за проширивање стечених знања и додатно самообразовање;
- 3) који је овладао предвиђеним психомоторним умењима и вештинама у руковању средствима и техникама рада на нивоу самосталне и стваралачке примене у различитим околностима.

Оцену врло добар (4) добија ученик:

- 1) који је у целини усвојио основна знања, умења и вештине и усвојио више од половине проширених, односно продубљених знања, умења и вештина, а према програму предмета;
- 2) чија су знања, умења и вештине на нивоу самосталне репродукције, разумевања и примене, односно који: — уочава битно, — лако разуме, закључује и репродукује чињенице, дате дефиниције и законитости, — критички анализује постојеће чињенице и формулише правила, — лако се усмено и писмено изражава, — испољава активност на већини часова у идејама, решењима на нов начин, — самостално и уз помоћ наставника практично примењује знања, умења и вештине у истим и сличним ситуацијама, — испољава интересовања и упорност у савлађивању предвиђених садржаја програма;
- 3) који је овладао предвиђеним психомоторним умењима и вештинама у руковању средствима и техникама рада на нивоу самосталне примене.

Оцену добар (3) добија ученик:

- 1) који је у целини усвојио основна знања, умења и вештине и половину проширених знања, умења и вештина, а према програму предмета;
- 2) чија су знања, умења и вештине на нивоу самосталне репродукције и разумевања уз помоћ наставника, односно на нивоу могућности ученика да: — схвати значење научених садржаја, објашњења и да их повезује, — уочава битно, а у ситуацијама анализа, апстраховања и закључивања захтева посебно залагање наставника и додатну помоћ, — има тешкоћа у брзом и тачном усменом и писменом изражавању;

3) који је овладао предвиђеним психомоторним умењима и вештинама у руковању средствима и техникама рада на нивоу примене.

Оцену довољан (2) добија ученик:

1) који је усвојио основна знања, умења и вештине, а према програму предмета;

2) чија су знања, умења и вештине на нивоу репродукције уз наставникову помоћ, односно који: — испољава тешкоће у анализи чињеница, података, њиховом уопштавању и закључивању, — има склоност ка пасивном запамћивању и механичком репродуковању, — има тешкоћа у усменом и писменом изражавању, — испољава несналажење у новим ситуацијама;

3) који је овладао предвиђеним психомоторним вештинама и умењима у руковању средствима и техникама рада уз помоћ наставника.

Оцену недовољан (1) добија ученик који није усвојио основна знања, умења и вештине из програма предмета.

Бодовање 15-минутног теста:

Оцена 5 = 85% - 100%

Оцена 4 = 70% - 84%

Оцена 3 = 55% - 69%

Оцена 2 = 40% - 54%

Бодовање проналажења термина на географској карти:

Оцена 5 = 9 и 10 термина

Оцена 4 = 7 и 8 термина

Оцена 3 = 5 и 6 термина

Оцена 2 = 4 термина

**Предметни професор:
Софија Благојевић**

КРИТЕРИЈУМИ ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ ЗА ИЗБОРНЕ ПРОГРАМЕ

КРИТЕРИЈУМИ ЗА ПРОЦЕЊИВАЊЕ НАПРЕДОВАЊА И ВРЕДНОВАЊЕ ПОСТИГНУЋА

Веће изборних програма Гимназије „Стеван Пузић“ у Руми

Групни рад	Елементи процене са показатељима		
	НИВО/ОЦЕНА	РАДУ ГРУПИ	ПОЗНАВАЊЕ ТЕМАТИКЕ
ВИСОК одговара оценама 4 или 5	Ученик сарађује са свим члановима групе, уважава њихове потребе, пажљиво слуша друге, поштује договоре групе, не касни, своје обавезе извршава на време и тачно.	Ученик поседује знања, показује спремност да прикупља нове информације, активно подстиче размену идеја и знања са члановима групе и уважава њихове идеје, често поставља питања која се односе на тему.	Ученик је у потпуности посвећен решавању задатка групе. Даје предлоге како решавати задатак.
СРЕДЊИ одговара оценама 3 или 4	Ученик сарађује са члановима групе уз мање тешкоће, повремено има проблема у комуникацији али их самостално решава, своје обавезе извршава уз подсећање и опомињање.	Ученик поседује извесна знања и повремено учествује у размени идеја, повремено поставља питања која се односе на тему.	Ученик уз помоћ наставника и/или осталих чланова групе учествује у решавању задатка. Ретко има предлоге како решавати задатак али кад га добије ради по њему. Повремено има активности које не доприносе решавању задатка.
НИЗАК одговара оценама 2 или 3	Ученик повремено има сукобе у којима напада особе а не проблем, своје обавезе извршава ретко и делимично.	Ученик поседује мало знања и показује малу спремност да прикупља нове информације, ретко учествује у размени идеја, ретко поставља питања која се односе на тему.	Ученик минимално доприноси решавању задатака. Нема предлоге како решавати задатке и када добије предлоге слабо их реализује.
НЕЗАДОВОЉАВА ЈУЋИ одговара оцени 1	Ученик омета рад групе, доприноси неконструктивним сукобима и не извршава своје обавезе.	Ученик ништа не зна о теми и нема интересовање да сазна. Не учествује у размени идеја. Никад не поставља питања која се односе на тему.	Ученик омета решавање задатка.

ПРЕЗЕНТАЦИЈА				
ГРУПА	САДРЖАЈ	ОРГАНИЗАЦИЈА	НАЧИН ИЗЛАГАЊА	РЕАКЦИЈА СЛУШАЛАЦА
	<ul style="list-style-type: none"> представљена је целина теме која се презентује редослед догађаја постављени су линкови за видео материјале 	<ul style="list-style-type: none"> јасно су издвојене целине увода, главног дела и закључка постоји слајд са коришћеном литературом слике одговарају садржају теме текст је уредан, јасно видљив припремљена питања за понављање 	<ul style="list-style-type: none"> да ли је говор довољно гласан? да ли је говор правилан? самостално излагање 	<ul style="list-style-type: none"> да ли слушаоци са пажњом прате презентацију (да ли су заинтересовали остале слушаоце)? има ли постављених питања? какви су одговори на постављена питања?